

Participatieverslag

Terrassenbeleid

Een perfect terras?

Opdrachtgever: wethouder Icar

Gemeente Den Haag

Maart/april 2025

Inhoud

Participatieverslag

Proces	3
Resultaten	4
Ervaringen	9
Aandachtspunten	9
Vervolg	10
Bijlagen	10

Participatieverslag

Proces

Het betrekken van bewoners, (horeca)ondernemers en bezoekers is uitgevoerd volgens het participatieplan. Daarbij is sterk ingezet op communicatie via diverse middelen en kanalen om verschillende belanghebbenden en belangenorganisaties te bereiken. Daarnaast zijn meerdere participatiemiddelen en -momenten aangeboden en is extra aandacht besteed aan de visuele presentatie van de beleidsregels om deze toegankelijk te maken, wat door deelnemers positief is ontvangen.

Het participatieproces bestond uit twee fasen, zoals beschreven in het participatieplan. Door afstemming met verschillende verantwoordelijke functies en afdelingen zijn de oorspronkelijk vastgelegde tijdslijnen verschoven. Een extra gesprek met de branchevertegenwoordiging toegevoegd.

- **Fase 1 – Advies (16 oktober – 10 november 2024):** Belanghebbenden en belangstellenden (horecaondernemers, bewoners, bezoekers) konden via de website (www.denhaag.nl/meedenkenoverterrassen), inloophmomenten en straatgesprekken advies geven over vier thema's: terrasafscheidings, verdeling van terrasruimte, gevelterrassen en parkeerplaatsterrassen. Naast de gepresenteerde vraagstukken, was ook ruimte om andere inbreng te geven. Na fase 1 zijn de onderwerpen aangescherpt, daarom zijn in de tabel vanaf pagina 5 andere namen zichtbaar.

Fysieke momenten	Wie	Focus stadsdeel
Voorzittersoverleg	7 bewonersorganisaties	Centrum
Inloophbijeenkomst Scheveningen	Bezoekers, bewoners, horecaondernemers	Scheveningen
Inloophbijeenkomst Centrum	Bezoekers, bewoners, horecaondernemers, stichting Voorall	Stadsbreed
Sessie terraspleinen	10 ondernemers aan een terrasplein	Stadsbreed
Haagse Horecabeurs	Horecaondernemers	Stadsbreed
Straatgesprekken	Bezoekers, bewoners, horecaondernemers	Escamp, Laak, Segbroek, Leidschenveen Ypenburg, Haagse Hout, Loosduinen

- **Verwerking (november 2024):** De gemeente heeft de reacties geanalyseerd, verschillende denkrichtingen bedacht en een terugkoppeling op fase 1 geformuleerd.
- **Fase 2 – Raadplegen (17 december 2024 – 8 januari 2025):** De stad ontving een terugkoppeling via kranten, sociale media, directe e-mails en op de participatiewebsite. Deelnemers konden reageren op de voorgestelde denkrichtingen door regels te liken of inhoudelijk te becommentariëren.
- **Besluit (februari 2025):** De gemeente (college van B&W) heeft een besluit genomen over de terrasregels.
- **Terugkoppeling en evaluatie (februari-april 2025)** De terugkoppeling van fase 2 en de communicatie van de definitieve terrasregels vonden plaats na de vaststelling van de regels. De inbreng van de evaluatie is terug te lezen in dit participatieverslag.

Impressie foto's van participatiemomenten en middelen:

Bekijk de bedachte denkrichtingen

De gemeente heeft de openbare inbreng uit fase 1 verwerkt in een aantal denkrichtingen voor aanpak van de terrassen. Hier kun je op reageren.

Terrasafschelingen bij eilandterrassen
Het toetsen van lage plantersborden of afbakening met veldstenen rond bij eilandterrassen (op pleinen).
Bekijk de denkrichting voor terrasafschelingen.

[Bekijk de denkrichting](#)

Toegankelijkheid en terrassen
Aandacht voor betere tussen terrassen en andere functies in de buitenruimte. Bekijk de denkrichting voor de toegankelijkheid en terrassen.

[Bekijk de denkrichting](#)

Terrassen op pleinen
Het starten met het bedenken van maatwerk. Bekijk de denkrichting voor de terrassen op (binnen)pleinen.

[Bekijk de denkrichting](#)

Verduidelijking van het beleid en overige vragen
Bekijk de antwoorden van de gemeente op aanvullende onderwerpen die vaak genoemd werden.

[Bekijk de antwoorden](#)

Resultaten

Deelnemers

De gemeente heeft in fase 1 en 2 reacties ontvangen van (horeca)ondernemers, bewoners, bezoekers en organisaties.

Fase 1: In fase 1 hebben **874 mensen** deelgenomen, waarvan 6,1% horecaondernemers.

	Horeca-ondernemers	Ondernemers	Bewoners / Bezoekers	Totaal
Digitale vragenlijst	52	41	664	757
Fysieke momenten (5)	±30	Niet uitgevraagd	±30	±60
Straat-gesprekken (6)	9	Niet uitgevraagd	48	57
Totaal	91	41	742	874

Fase 2: In fase 2 van het participatietraject is er bewust gekozen om alleen mensen die het *oneens* waren met de denkrichting(en) een inhoudelijke reactie te laten geven. In totaal zijn er **252 reacties** en **283 likes** binnengekomen:

- Terrasafscheidings bij eilandterrassen: 13 reacties van horecaondernemers, 97 reacties van bewoners en bezoekers en 151 likes.
- Toegankelijkheid en terrassen: 4 reacties van horecaondernemers, 54 reacties van bewoners en bezoekers en 46 likes.
- Terrassen op (terras)pleinen: 12 reacties van horecaondernemers, 72 reacties van bewoners en bezoekers, 51 likes voor terrassen op pleinen en 35 likes voor terrassen op terraspleinen.

Door het proces heen, in alle fases, zijn aparte uitvragen geweest bij bewonersorganisaties, Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Den Haag, Stichting Voorall, MKB Den Haag, Horecapolitie, BIZ'en en winkeliersverenigingen.

Hoe de inbreng is verwerkt

Per 1 maart 2025 zijn de regels voor de terrassen in Den Haag aangepast. Deze regels zijn vastgelegd in het [collegebesluit RIS 321460](#) en zijn van toepassing op nieuwe aanvragen. De regels worden uitgelegd in de brochure 'Welkom op de Haagse terrassen'. Zie daarvoor de bijlage van dit participatieverslag op pagina 11.

Wat was de regel en wat is de nieuwe regel per maart 2025?	Voorstel voor de terrasregel	Wat is opgehaald in fase 1 over de huidige regel?	Welke nadelen werden genoemd op de denkrichtingen in fase 2?
Terrasafscheidings			
Regel per maart 2025	Voorstel na fase 2	Fase 1	Fase 2
• De huidige regel blijft van kracht: afscheidingen bij eilandterrassen zijn niet toegestaan. • Nieuw: In uitzonderlijke gevallen wordt maatwerk mogelijk voor solitaire eilandterrassen met aantoonbare ernstige windhinder. Een solitair eilandterras is een terras waarbij geen ander eilandterras in de directe omgeving staat.	• Per 1 maart 2025 zijn lage plantenbakken van 90 tot 100 centimeter (cm) hoog (inclusief inhoud) toegestaan. • Per 1 maart 2025 zijn afzetkoorden met voelbare rand (10 cm) op de grond toegestaan. • Terras-afscheidings mogen maximaal aan twee kanten van het terras worden geplaatst, maar niet aan de kant van de stoep. • Verschillende terrasafscheidings op één terras zijn toegestaan. • Transparante afscheidings kunnen als maatwerkoplossing bij locaties met ernstige windhinder.	• Er is behoefte/voorkeur aan een vorm toestaan voor het afscheiden van een terras. Dit geef 88% van de deelnemers (ondernemers, bewoners, bezoekers) aan. Vooral lage plantenbakken hebben de voorkeur. • De branche-vertegenwoordiging wil ook graag afzetkoorden. Ook is vraag naar een oplossing voor locaties met windhinder.	• Afscheidings kunnen worden gezien als inbreuk op de openheid. • Plantenbakken kunnen nadelen hebben bij harde wind. • Plantenbakken kunnen bij slecht onderhoud leiden tot een chaotische uitstraling.
Niet verwerkte inbreng			
• Tijdens het participatietraject werd de wens geuit om afbakeningen met koorden en/of plantenbakken toe te staan, zoals tijdens de coronaperiode. Om de openbare ruimte toegankelijk en obstakelvrij te houden, is ervoor gekozen deze wens niet over te nemen.			

Toegankelijkheid en terrassen			
Regel per maart 2025	Voorstel na fase 2	Fase 1	Fase 2
- De huidige regel blijft van kracht: De bestaande minimale doorloopruimte op stoepen (150 cm) en in voetgangersgebieden (350 cm) wordt niet gewijzigd. Nieuw: Er worden nieuwe beleidsregels toegevoegd om beter rekening te houden met toegankelijkheid, zoals afstandseisen, zie hiervoor RIS321460, artikel 2.1.	- De bestaande minimale doorloopruimte op stoepen (150 cm) en in voetgangersgebieden (350 cm) wordt niet gewijzigd. - Wel wordt op dit moment een loopvisie ontwikkeld door het college die mogelijk leidt tot aanpassingen in het terrassenbeleid. Deze visie kan aanleiding zijn om de minimale doorloopruimte bij terrassen aan te passen. - Er worden nieuwe beleidsregels toegevoegd om beter rekening te houden met toegankelijkheid, zoals afstandseisen.	- De stad is blij met terrassen. Maar er moet een balans zijn tussen terrassen en verschillende functies van de buitenruimte. - Op sommige locaties is meer ruimte nodig om bijvoorbeeld te wandelen en is de 150 cm niet genoeg.	- Er moet genoeg ruimte overblijven voor andere functies in de buitenruimte. Niet alleen voor terrassen. - Er moet beter gecontroleerd worden op de huidige doorloopruimte om problemen te voorkomen (dit werd ook door verschillende horecaondernemers aangegeven, om de openbare ruimte netjes en toegankelijk te houden). - De branche-vertegenwoordiging wil dat eerst de effecten voor ondernemers in kaart worden gebracht voordat de doorloopruimtes worden aangepast.
(Nog) niet verwerkte inbreng			
Op dit moment wordt de 150 cm doorloopruimte niet uitgebreid op bepaalde locaties, wel wordt er een loopvisie voor de stad opgesteld. De formulering van de loopvisie en de uitwerking daarvan zal in samenspraak met het terrassenbeleid plaatsvinden.			
Parkeerplaatsterrassen			
Regel per maart 2025	Voorstel na fase 2	Fase 1	Fase 2
- De huidige regel blijft van kracht: Parkeerplaatsterrassen mogen alleen worden ingericht voor eigen gevel. Halve parkeerplaatsen of delen daarvan worden niet toegestaan. Dit mag tijdens het zomerterrasseizoen. Dit loopt van 1 maart tot en met 31 oktober. Nieuw: Aan het einde van het zomerterrasseizoen wordt extra gecommuniceerd over het tijdig verwijderen van parkeerplaats-terrassen. Nieuw: Het wordt mogelijk om met een tijdelijke omgevingsvergunning alleen in het zomerterrasseizoen een vlinder te plaatsen bij parkeerplaatsterrassen die aan een stoepband grenzen en op een andere hoogte liggen dan de omliggende bestrating. Dit bevordert de toegankelijkheid en veiligheid.	- Er verandert niets in de regels. - Wel wordt er onderzocht of het een optie is om een vlinder te plaatsen in het zomer-terrasseizoen.	- Parkeerplaatsterrassen zijn prima, maar ze moeten in de winter verwijderd worden. - Houd rekening met de parkeerdruk. - Vlonders toestaan op parkeerplaats-terrassen. Dit zorgt voor toegankelijkheid naar het terras toe.	- Neem de parkeerdruk van de wijk mee bij het toestaan van parkeerplaatsterrassen in de wijk. - De branche-vertegenwoordiging ziet liever geen beperkingen op deze regel.

Gevelterrassen voor de gevel van de buren			
Regel per maart 2025	Voorstel na fase 2	Fase 1	Fase 2
De huidige regel blijft ongewijzigd: terrassen mogen alleen voor de eigen gevel. Als er nauwelijks of geen ruimte voor de eigen gevel is, kan een terras voor de gevel van een ander worden geplaatst, mits hiervoor toestemming is gegeven.	Er verandert niets in de regels.	- Terrassen alleen voor eigen gevel plaatsen. Als er niet genoeg ruimte is voor eigen gevel, dan heeft de ondernemer geen goed vooronderzoek gedaan naar de mogelijkheden. - Een terras voor de gevel van de buren moet mogelijk zijn met toestemming van de buren.	- Geen terrassen voor de gevel van de buren toestaan. - De branche-vertegenwoordiging ziet liever een verruiming van deze regel: maak het mogelijk om samen met de buren hierover af te stemmen.
Terrassen op pleinen			
Oude regel	Voorstel na fase 2	Fase 1	Fase 2
Er zijn nu geen regels voor terrassen op pleinen.	- Er wordt per plein een inrichtingsplan opgesteld. Dit gebeurt in samenwerking met belanghebbenden. - Vanwege het grote aantal pleinen in de stad willen wij in fases te werk gaan. - We beginnen stap voor stap met locaties waar het vraagstuk nu al speelt, zoals het plein nabij de Torenstraat, het plein nabij de Wagenstraat, het Valkenbosplein, het Prins Willemplein, het pleintje bij Kranenburgweg en Van Egmondstraat en Kamperfoelieplein.	Maatwerk leveren per plein met genoeg ruimte voor andere functies dan alleen terrassen.	- Er is kritiek op het "privatiseren" van publieke ruimte door terrassen. Bewoners willen dat pleinen niet helemaal ingenomen worden door terrassen. - Bewoners voelen zich vaak buitengesloten bij besluitvorming; het overleg is te veel gericht op ondernemers.
Regel per maart 2025			
Nieuw: Het voorstel wordt overgenomen. - Uitgangspunten worden toegevoegd aan het beleid: 1. het terras zich bevindt binnen terraszone; 2. het terras recht voor de eigen gevel van het bijbehorende bedrijfspand wordt geplaatst; en 3. het terras niet breder is dan de gevel van het bijbehorende bedrijfspand. - Alleen als er ruimte is binnen de beschikbare ruimte, kan worden afgeweken van bovenstaande uitgangspunten.			
Terrassen op terraspleinen			
Regel per maart 2025	Voorstel na fase 2	Fase 1	Fase 2
- De huidige regel blijft ongewijzigd: Voor de terraspleinen in de stad wordt een indeling gemaakt voor de aangewezen beschikbare terrasruimte. Die ruimte wordt verdeeld, in overleg met de ondernemers die een terras willen. - Als de ondernemers er niet uitkomen, maakt de gemeente een verdeling op basis van gevelbreedte. Nieuw: Het voorstel wordt overgenomen.	- De uitgangspunten worden toegevoegd aan het beleid. - Bedrijfspand grenst loodrecht aan een locatie waar een terras mogelijk is; - Terras recht voor eigen gevel. - Alleen als er ruimte is binnen de beschikbare ruimte, kan worden afgeweken van bovenstaande uitgangspunten.	Voor terraspleinen die geen vierkante vorm hebben, zoals de Plaats en Anna Paulownaplein, levert het ontbreken van uitgangspunten problemen op.	Geen bijzonderheden.

De geformuleerde denkrichtingen (die op 17 december zijn gecommuniceerd voor fase 2)

- **Terrasafscheidings:** Ondernemers kunnen kiezen tussen lage plantenbakken (90-100 cm hoog, inclusief inhoud) of afzetkoorden met een voelbare rand van 10 cm. Deze mogen aan maximaal twee zijden van het eilandterras geplaatst worden, behalve aan de stoepkant.
- **Toegankelijkheid:** De gemeente ontwikkelt een loopvisie om te bepalen waar extra doorloopruimte nodig is en onderzoekt hoe de inzichten vanuit de participatie van het terrassenbeleid hierop kunnen aansluiten.
- **Parkeerplaatsterrassen:** Blijven toegestaan bij de eigen gevel van 1 maart tot 1 november. Mogelijk extra communicatie en handhaving na afloop van het seizoen. Bezoekers worden gestimuleerd om P+R en openbare parkeervoorzieningen te gebruiken.
- **Gevelterrassen bij burelen:** De huidige regel blijft: een terras voor de gevel van de burelen is alleen mogelijk als er voor de eigen gevel geen ruimte is of het terras anders te klein zou zijn. Dit geldt voor maximaal één jaar en kan jaarlijks verlengd worden als de situatie ongewijzigd blijft.
- **Terrassen op pleinen:** Er wordt gewerkt aan een inrichtingsplan voor een goede balans tussen terrassen en andere functies zoals markten en zitplekken. Omdat de stad ongeveer 150 pleinen kent, wilt de gemeente gefaseerd te werk en start stap voor stap met de pleinen waar dit vraagstuk nu al speelt.
- **Terrassen op terraspleinen:** De verdeling blijft in twee stappen: ondernemers overleggen eerst zelf, en als dat niet lukt, bepaalt de gemeente de verdeling. Uitgangspunten worden aangescherpt om praktische problemen te voorkomen.

Aanvullende onderwerpen die vaak terugkwamen tijdens de participatie:

- **Verduidelijkingslag terrassen beleid:** Er is behoefte aan duidelijke regels, definities en betere vindbaarheid van de regels. Op dit moment zijn de beleidsregels verdeeld over verschillende wijzigingsbesluiten en niet overzichtelijk op één plek te vinden. Dat verandert: alle beleidsregels worden nu gebundeld in één document voor meer duidelijkheid en samenhang. Daarom is er een overzichtelijke, visueel vormgegeven, brochure gemaakt. Naast de beleidsregels bevat de brochure ook informatie over gerelateerde onderwerpen die niet in de beleidsregels voor de vergunningverlening voor het plaatsen van terrassen worden geregeld, maar er wel mee samenhangen. Denk aan terrastijden, geluid, duurzaamheid en rookvrije terrassen.
- **Handhaving:** Een terugkerend onderwerp in het hele traject is de naleving van de vergunde activiteit en de voorschriften zoals vastgelegd in de vergunning. Er is behoefte aan actief toezicht op terrassen die zijn geplaatst in strijd met de vergunning. Ook is er de wens voor toezicht op doorloopruimte voor voetgangers, fietsers, en rolstoelgebruikers. De uiteindelijke inzet van toezicht en handhaving capaciteit op de naleving van de terrasregels, moet worden bekeken tegen andere prioriteiten.
- **Beprijzing terrassen:** Het beprijsen van terrassen (betalen voor het in gebruik nemen van gemeentegrond voor het plaatsen van terras) was geen beleidskwestie, maar is een veelvoorkomend onderwerp geweest in dit participatietraject. Ondernemers hebben wisselend gereageerd op de mogelijkheid van een bijdrage voor het gebruik van openbare ruimte. Bewoners zien het in ieder geval als oneerlijk dat in een gebied met betaald parkeren, je wel moet betalen voor het parkeren van een auto, maar niet voor het plaatsen van een terras. Een ander voorbeeld is dat voor het gebruik van een plein door marktkramen een vergoeding wordt gevraagd, terwijl een ondernemer op hetzelfde plein gratis een terras kan plaatsen. Dit onderwerp is geen onderdeel van het terrassenbeleid.
- **Vergunningen:** Verbeterpunten rondom het verlenen van vergunningen was geen onderdeel van dit participatieproces. Wel kwamen er vaak verschillende behoeftes rondom dit proces naar boven. De resultaten van het participatieproces zijn bij de verantwoordelijke afdeling terechtgekomen. De wens voor de digitale kaart met terrasvergunningen en automatische herinnering bij afloop vergunning is niet doorgevoerd.

Een aantal quotes tijdens participatiemomenten:

"Regels zijn alleen nuttig als deze actief worden gehandhaafd, dat gebeurt nu te weinig."

"Zou goed zijn als de regels duidelijker zijn, zodat er geen vrije interpretatie mogelijk is."

"Terrassen zijn goed voor de omgeving, omdat dit mensen aantrekt en de sfeer verbetert."

"Op sommige stukken blijft te weinig doorloopruimte voor voetgangers, rolstoelen en kinderwagens over."

"Fijn om op maandagavond langs te kunnen komen om mee te denken, als de zaak dicht is."

Ervaringen

Op 27 februari is de terugkoppeling van het participatietraject tot dan toe gedeeld met de deelnemers. Bij de directe berichtgeving en op de participatiewebsite was een link naar een evaluatieformulier toegevoegd.

Deelnemers

Enkele (13) deelnemers hebben die korte vragenlijst ingevuld. De lijst bestond uit een paar vragen over hoe zij het vonden om mee te denken over het terrassenbeleid. De belangenorganisaties en een aantal ondernemers hebben daarnaast aan de bedrijfscontactfunctionaris of de beleidsmaker laten weten hoe zij meedoen hebben ervaren. De beoordeling van het kunnen meedoen liep behoorlijk uiteen. Op de vraag het participatietraject een rapportcijfer te geven volgde een 9, driemaal een 8 maar ook twee keer een 1, in totaal leverden de dertien rapportcijfers een gemiddelde 5,2 op. Er zijn opmerkingen geplaatst over dat meedoen erg weinig zin heeft, omdat er voor het gevoel toch weinig verandert. Er waren positieve opmerkingen over de fysieke locaties waar kon worden meegedacht en uitspraken over de hoop dat meedoen inhoudelijk ook echt iets teweegbrengt.

Gemeente

Voor een volgend participatietraject wordt bij voorkeur meer tijd ingepland. Meer tijd in zijn totaliteit – voor interne afstemming, om ambtelijk en bestuurlijk goed op elkaar aan te sluiten en om te publiceren teksten te verbeteren - en vooral meer tijd voorafgaand aan de ingang van nieuw beleid, na de besluitvorming. Nu waren besluitvorming en het traject afgerond in februari 2025 en gingen de regels voor nieuwe terrasaanvragen in per maart 2025. Wat we willen blijven doen bij volgende trajecten is de belanghebbenden opzoeken op locatie (in dit geval in alle stadsdelen, de Haagse horeca en horecabeurs), via contactpunten als het ondernemersportaal en beleidsregels visualiseren.

Aandachtspunten

- **Deelnemers:** Fase 1, hieraan hebben 874 mensen deelgenomen, waarvan 6,1% horecaondernemers. Een gemiddelde respons van horecaondernemers is ongeveer 5% in participatietrajecten en onderzoeken. In fase 2 zijn ondernemers (en bewoners en bezoekers) actief benaderd om te reageren, hier zijn ongeveer 30 reacties van ondernemers op binnengekomen. Apart is gesproken met bewonersorganisaties, Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Den Haag, Stichting Voorall, MKB-Den Haag, Horecapolitie, BIZ'en en winkeliersverenigingen.
- **Niveau participatie/mate van invloed:** Advies in fase 1 en raadplegen in fase 2. Bij het niveau adviseren is het belangrijk dat de gemeente terugkoppelt wat wel en niet een plek kan krijgen in het beleid, dat is gedaan door denkrichtingen te formuleren waaruit bleek wat wel en niet kon. Wat niet kon, kwam vooral door het niet kunnen handhaven of niet doorvoeren

naast ander (bestaand) beleid.

- **Aanvullende onderwerpen:** Er waren een paar onderwerpen die niet specifiek onderdeel waren van de uitvraag tijdens de participatie, die wel duidelijk in de participatie naar voren kwamen, maar intern lastig bleken te wijzigen:
 - Vraag naar meer en vaker handhaven.
 - Zorgen over doorloopruimte en toegankelijkheid van de openbare ruimte.
 - Invoering van betalen voor gebruik van terrasruimte.
 - Verbeterpunten binnen het vergunningstraject voor terrassen.
- **De juiste balans:** Voor zowel bezoekers, bewoners en ondernemers is een goede balans essentieel. Terrassen dragen bij aan de omgeving, maar het moet wel toegankelijk én netjes blijven, met voldoende plek voor andere functies. Op sommige plekken kan dat beter.
- **Tijdsdruk:** Vanwege de geldende planning binnen het participatieproces was er geen ruimte voor uitloop, aangezien de nieuwe beleidsregels per maart 2025 in werking treden. Interne afstemming en bestuurlijk overleg hebben geleid tot enige vertraging, waardoor de beleidsregels kort voor de ingangsdatum met de stad worden gedeeld. Dit beperkte de mogelijkheid om grotere wijzigingen tijdig te onderzoeken, afstemmen en door te voeren.

Vervolg

De (nieuwe) terrasregels zijn op 1 maart 2025 ingegaan. Deze zijn van toepassing op nieuwe aanvragen. Bestaande vergunningen wijzigen niet en blijven geldig voor de vergunningsperiode. Om ervoor te zorgen dat iedereen op de hoogte is van de regels, is een brochure met de regels verspreid.

Aan het einde van het zomerterrasseizoen wordt het nieuwe terrassenbeleid geëvalueerd om te beoordelen of de nieuwe beleidsregels voldoen of dat aanpassingen nodig zijn.

Bijlagen

1. Brochure, zie voor een digitale versie: www.denhaag.nl/nl/ondernemen/horeca-ondernemers/terrassenbeleid

Den Haag

Welkom op de Haagse terrassen

Den Haag bruist van het leven! Onze terrassen maken de stad gezelliger en aantrekkelijker. Ze zijn fijne plekken om samen te komen, te ontspannen en te genieten. Maar onze stad groeit en dat vraagt om slimme keuzes. Want de openbare ruimte moet niet alleen gezellig, maar ook veilig en toegankelijk blijven. In deze brochure staat eenvoudig uitgelegd wat de regels zijn voor de terrassen.

Algemene regels

Vrije ruimte op de stoep voor voetgangers

In straten moet op de stoep altijd minimaal 150 cm vrije ruimte over blijven in een rechte lijn. Zo kunnen voetgangers elkaar passeren. Ook als ze een kinderwagen of rolstoel hebben.

Wat mag er op een terras geplaatst worden?

Plaats alleen spullen op een terras die in de geldige terrasvergunning staan, zoals tafels, stoelen, parasols en terraschotten. Alles moet netjes en verplaatsbaar zijn. Plaats geen bouwwerken zoals opslagcontainers, partytenten, vloerbedekking of springkussens. Ook uitgiftepunten voor eten en drinken, zoals barbecues of tappunten, zijn niet toegestaan.

Veiligheid

Terrassen mogen geen gevaar opleveren voor de (verkeers)veiligheid. Alles op het terras moet zo staan dat mensen daar veilig omheen kunnen lopen of fietsen.

Vrije ruimte bij hoeken

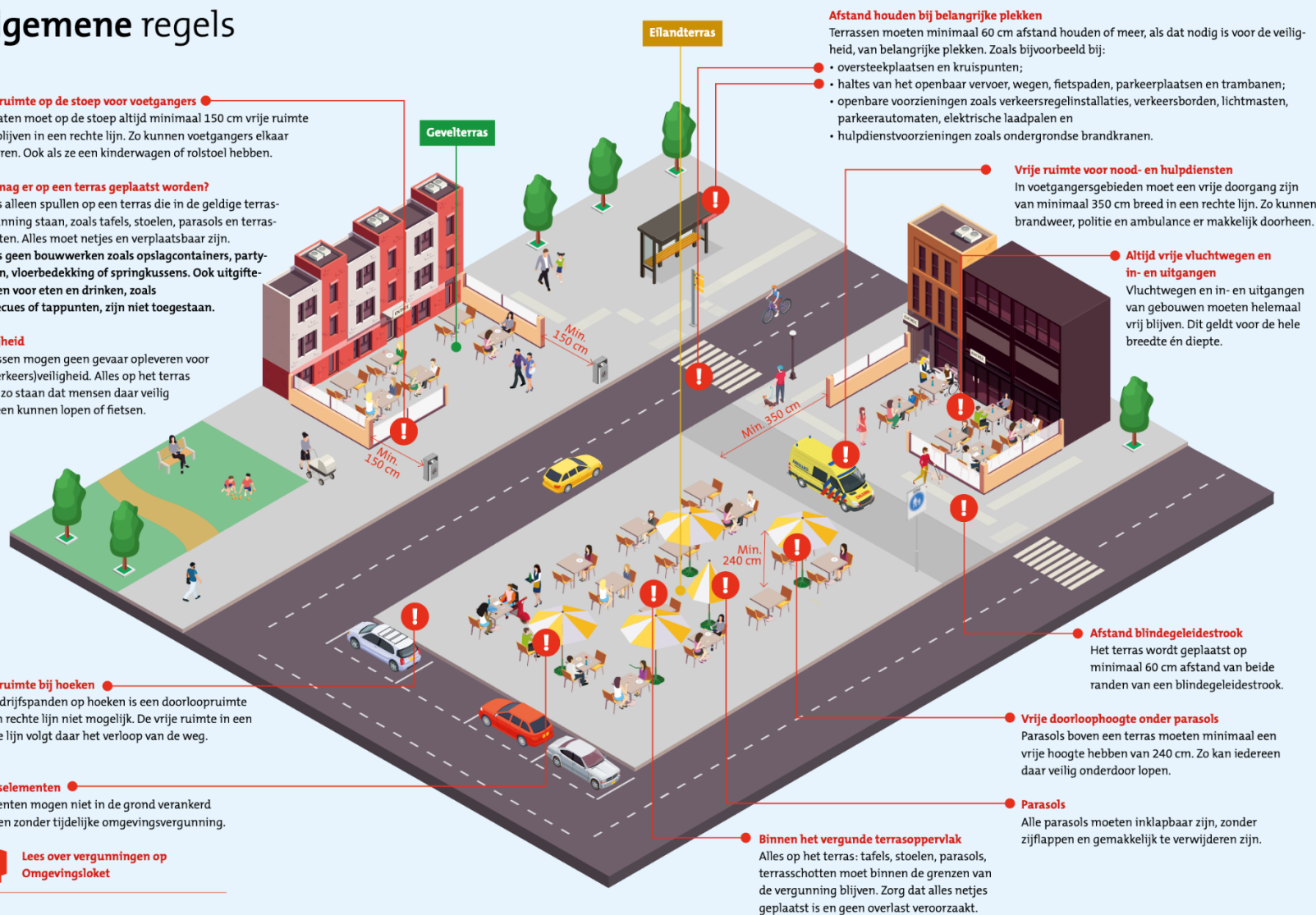
Bij bedrijfspanden op hoeken is een doorloopruimte in een rechte lijn niet mogelijk. De vrije ruimte in een rechte lijn volgt daar het verloop van de weg.

Terraselementen

Elementen mogen niet in de grond verankerd worden zonder tijdelijke omgevingsvergunning.

Lees over vergunningen op Omgevingsloket

Afstand houden bij belangrijke plekken

Terrassen moeten minimaal 60 cm afstand houden of meer, als dat nodig is voor de veiligheid, van belangrijke plekken. Zoals bijvoorbeeld bij:

- oversteekplaatsen en kruispunten;
- haltes van het openbaar vervoer, wegen, fietspaden, parkeerplaatsen en trambanen;
- openbare voorzieningen zoals verkeersregelinstanties, verkeersborden, lichtmasten, parkeerautomaten, elektrische laadpalen en
- hulpdienstvoorzieningen zoals ondergrondse brandkranen.

Vrije ruimte voor nood- en hulpdiensten

In voetgangersgebieden moet een vrije doorgang zijn van minimaal 350 cm breed in een rechte lijn. Zo kunnen brandweer, politie en ambulance er makkelijk doorheen.

Altijd vrije vluchtwegen en in- en uitgangen

Vluchtwegen en in- en uitgangen van gebouwen moeten helemaal vrij blijven. Dit geldt voor de hele breedte én diepte.

Afstand blindegeleidestrook

Het terras wordt geplaatst op minimaal 60 cm afstand van beide randen van een blindegeleidestrook.

Vrije doorloophoogte onder parasols

Parasols boven een terras moeten minimaal een vrije hoogte hebben van 240 cm. Zo kan iedereen daar veilig onderdoor lopen.

Parasols

Alle parasols moeten inklapbaar zijn, zonder zijflappen en gemakkelijk te verwijderen zijn.

Binnen het vergunde terrasoppervlak

Alles op het terras: tafels, stoelen, parasols, terraschotten moet binnen de grenzen van de vergunning blijven. Zorg dat alles netjes geplaatst is en geen overlast veroorzaakt.

Terrasafscheidings bij terrassen

Een terrasafscheiding plaatsen bij een terras? Dat is in sommige gevallen mogelijk, maar hiervoor gelden regels, afhankelijk van het soort terras.

Terrasafscheidings bij gevelterras

Een terras dat direct is gelegen aan de gevel van een gebouw of bouwwerk. Terrasafscheidings bij gevelterrassen mogen haaks op de gevel en parallel aan de gevel worden geplaatst.

- **Haaks op de gevel**
Terrasafscheidings haaks op de gevel van een bedrijfspand worden in een rechte lijn geplaatst. Ze zijn maximaal 180 cm hoog (vanaf de grond gemeten). Vanaf 100 cm zijn ze helemaal doorzichtig.
- **Parallel aan de gevel**
Terrasafscheidings parallel aan de gevel van een bedrijfspand mogen de helft van de breedte van het terras beslaan in een rechte lijn. Dus als een terras 500 cm breed is, mag de terrasafscheiding maximaal 250 cm breed zijn. De terrasafscheidings zijn maximaal 150 cm hoog (vanaf de grond gemeten) en helemaal doorzichtig.

Terrasafscheidings parkeerplaatsteras

Een parkeerplaatsteras is een terras dat is ingericht op één of meerdere parkeerplaatsen. Terrasafscheidings worden geplaatst aan de kant van de rijweg en aan beide zijanten van het parkeerplaatsteras. Een terrasafscheiding aan de kant van de stoep mag niet. De terrasafscheidings mogen niet hoger zijn dan 90 cm (vanaf de grond gemeten).

Terrasafscheidings bij eilandterrassen (op pleinen)

Een eilandterras is een terras dat niet direct grenst aan de gevel van een gebouw of bouwwerk, maar tegenover of los (vrijstaand) van de gevel is geplaatst. Terrasafscheidings bij eilandterrassen (op pleinen) zijn niet toegestaan.

Terrasafscheidings bij een afzonderlijk eilandterras

Bij een afzonderlijk eilandterras dat op zichzelf staat en geen andere eilandterrassen in de directe omgeving heeft, is bij aantoonbare ernstige windhinder, beoordeeld door een gespecialiseerd bureau, een mogelijkheid om transparante schotten te plaatsen.

Voor de schotten geldt dat:

- de schotten vanaf de grond gemeten maximaal 150 cm hoog zijn;
- de schotten volledig transparant zijn en blijven en
- de schotten niet in de straat of aan de wegverharding worden bevestigd.

Terrassen voor de gevel van een ander

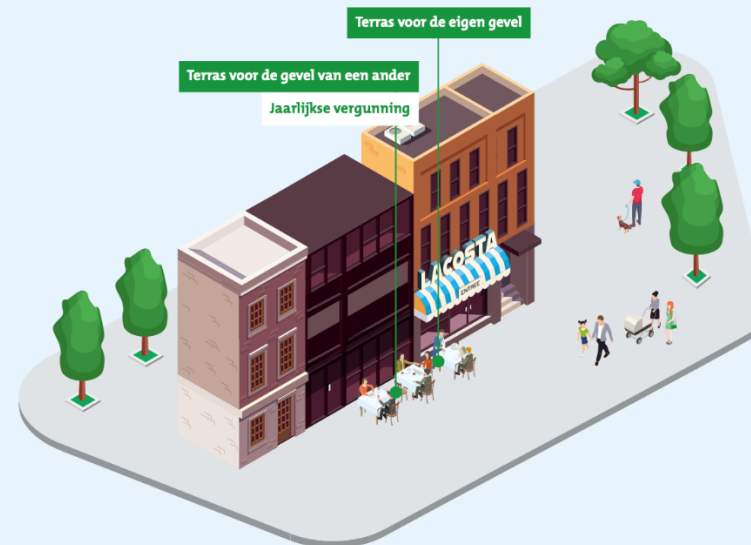
In principe mag een terras alleen direct voor en tegen de gevel van het bijbehorende bedrijfspand geplaatst worden. Soms is het niet mogelijk een terras direct aan de eigen gevel te plaatsen, bijvoorbeeld door ruimtegebrek voor de eigen gevel. In dat geval kan een vergunning worden gegeven voor een terras dat niet direct aan de eigen gevel ligt. Voor deze terrassen wordt voor maximaal één jaar een vergunning verleend en is expliciete toestemming nodig van de buur voor wiens gevel het terras komt.

Dit is alleen mogelijk als het écht niet anders kan en:

- andere activiteiten niet gehinderd worden, zoals markten, evenementen, ambulante handel en openbare zitgelegenheden;
- het terras niet in groenvoorzieningen ligt;
- er voldoende ruimte is voor andere activiteiten, zoals voor voetgangers, fietsers, laden en lossen en hulpdiensten en
- er geen sprake is van verankerde objecten, die vergund zijn met een tijdelijke omgevingsvergunning op het deel van het terras, dat niet voor de eigen gevel, ligt zoals parasols of terrasschotten.

Vergunningsperiode

Vergunningen voor terrassen die recht voor de eigen gevel worden geplaatst, worden voor maximaal vijf jaar verleend. Vergunningen voor terrassen die niet recht voor de eigen gevel worden geplaatst voor maximaal één jaar.

Parkeerplaatsterrassen

Locatie parkeerplaatsterras

Parkeerplaatsterrassen zijn toegestaan op straten met een maximumsnelheid van 30 km per uur. De straat moet deel uitmaken van de hoofdwinkelstructuur van Den Haag.

Zie hier de kaart voor de hoofdwinkelstructuur

Parkeerplaatsterrassen zijn ook toegestaan op één van de aangewezen locaties:
Lange Houtstraat, Zuidwal, Kortenaerkade, Veenkade, Noordwal, Toussaintkade, Hooikade, Smidswater, Zwarteweg, Oranjevuitensingel, Uilebomen, Groenewegje, Dunne Bierkade en Bierkade.

Ook als een onderneming aantoonbaar onderdeel uitmaakt van een BIZ die hoort bij de hoofdwinkelstructuur, maar geografisch gezien net buiten de hoofdwinkelstructuur valt op de kaart, kan een parkeerplaatsterrassevergunning worden aangevraagd.

Grootte parkeerplaatsterras

Een parkeerplaatsterras mag alleen voor de gevel van een horecazaak staan. Een terras wordt op een volledige parkeerplaats geplaatst. Als de markering van een parkeerplaats zich deels voor de gevel van een ander pand bevindt, wordt in dat geval de gehele parkeerplaats uitgegeven aan één terras om de beschikbare parkeerplaats optimaal te benutten en gaten of onbruikbare reststukken van een parkeerplaats te voorkomen.

Parkeerplaatsterrassen mogen alleen geplaatst worden tijdens het zomerterrasseizoen (1 maart tot en met 31 oktober). Buiten het seizoen moeten alle terras-elementen, zoals afscheidingen en vlonders, volledig worden verwijderd, zodat de parkeerplaats weer beschikbaar is voor auto's.

Bij twee of meer aanvragen voor dezelfde volledige parkeerplaats, wordt de parkeerplaats toegewezen aan de aanvrager bij wie de parkeerplaats het meest direct voor de gevel van het bedrijfspand ligt.

Voor terrasboten mag maximaal één parkeerplaats op de kade worden gebruikt als terras, direct tegenover de boot. Deze plek volgt dezelfde regels als andere parkeerplaatsterrassen.

Toegankelijkheid en veiligheid parkeerplaatsterras

Het plaatsen van direct verplaatsbare vlonders, hellingen en loopplanken op een parkeerplaatsterras ten behoeve van de veiligheid en toegankelijkheid is toegestaan onder de volgende voorwaarden:

- a het parkeerplaatsterras wordt begrensd door een stoepband;
- b het parkeerplaatsterras ligt op ongelijke hoogte met de omliggende bestrating;
- c de direct verplaatsbare vlonders, hellingen en loopplanken worden geplaatst in het zomerterrasseizoen met een tijdelijk omgevingsvergunning;
- d buiten het zomerterrasseizoen worden deze verwijderd door de ondernemer en
- e open onderkanten worden vermeden vanwege vuilophoping, ratten, etc.

Terrassen op pleinen

Den Haag heeft prachtige pleinen. Om ervoor te zorgen dat iedereen genoeg ruimte heeft en de pleinen gezellig en overzichtelijk blijven, gelden regels voor terrassen op pleinen. Hier leest u wat mag en hoe het werkt.

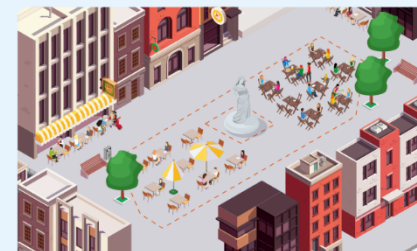
Terraspleinen: wat zijn dat?

Terraspleinen zijn pleinen waar een aaneengesloten terraszone bestaat op het plein. Er zijn acht terraspleinen: Plein, Plaats, Grote Markt, Anna Paulownaplein, Driehoekjes, Visbanken, Rabbijn Maarssenplein en Stationsweg tussen Oranjestraat en Stationsplein. Voor deze plekken gelden speciale regels. Er wordt een inrichtingsplan voor het terrasplein gemaakt. Het inrichtingsplan bestaat uit:

- a de terraszone;
- b de looproutes en vrije doorgangen voor voetgangers;
- c de zichtlijnen;
- d (bestaande) ruimte voor essentiële voorzieningen zoals fietsnietjes, groen en zitbanken en
- e (bestaande) ruimte voor openbare functies zoals markten, evenementen, zit- en wandelplekken en speelruimte.

- Grenst de gevel van het bedrijfspand loodrecht aan een terraszone? Dan is een terras mogelijk. Dat terras wordt in principe recht voor de eigen gevel geplaatst.
- Als er voldoende ruimte beschikbaar is en een terras kan worden geplaatst ter voorkoming van gaten in de terraszone, dan is een flexibel terras mogelijk. Dat is een terras voor maximaal één jaar.

- Als een nieuwkomer zich op het terrasplein vestigt en een terras wil, dan moet de flexibele ruimte worden gedeeld. Zo krijgt ook de nieuwkomer een terras.
- Indien bij de vestiging van een nieuwe ondernemer die terrasruimte wil, geen overeenstemming wordt bereikt tussen de nieuwe ondernemer en bestaande ondernemers, wordt door de gemeente een herindeling gemaakt.
- Voor terraspleinen waar al eerder een verdeling is gemaakt, geldt dat de verdeling alleen betrekking heeft op de delen van het plein waar nu al terrassen staan en leidt dit niet tot uitbreiding van de bestaande terrasruimte.

Andere pleinen: wat zijn dat?

Op pleinen die geen terraspleinen zijn, maar waar wij wel beperkt terrassen toestaan, gelden andere regels. Hier wordt na overleg met belanghebbenden een inrichtingsplan gemaakt. Het inrichtingsplan omvat:

- a de terraszone;
- b de looproutes en vrije doorgangen voor voetgangers;
- c de zichtlijnen;
- d (bestaande) ruimte voor essentiële voorzieningen zoals fietsnietjes, groen en zitbanken en
- e (bestaande) ruimte voor openbare functies zoals markten, evenementen, zit- en wandelplekken en speelruimte.

- Er wordt gekeken naar de juiste balans tussen terrassen en andere activiteiten, zoals markten, evenementen en wandelplekken. De ruimte voor terrassen wordt bepaald op basis van wat mogelijk is op het plein.

- Terrassen mogen alleen in terraszones staan en recht voor de gevel van het bedrijf. De breedte van het terras in de terraszone mag niet groter zijn dan de breedte van de gevel van het bijbehorende bedrijfspand.
- Overgebleven ruimte in de terraszone (omdat de ruimte niet volledig is bezet of het maximaal aantal ondernemers rondom een plein niet is bereikt) wordt tijdelijk verdeeld onder ondernemers, met een vergunning voor maximaal één jaar. Zo kunnen nieuwe ondernemers ook snel aan de slag.

Bijzondere situaties

Soms kunnen terrassen (tijdelijk) niet blijven staan. Dat is het geval bij bijzondere situaties. Een bijzondere situatie betekent dat de locatie van het terras (tijdelijk) vrij moet zijn van obstakels.

Dit kan onder andere nodig zijn bij:

- staatsbezoeken of evenementen waarbij leden van het Koninklijk Huis aanwezig zijn;
- demonstraties met verhoogd risico;
- (grote) evenementen inclusief de op- en afbouw daarvan en
- werkzaamheden of herinrichtingen.

Wat zijn de regels bij bijzondere situaties?

De ondernemer moet ervoor zorgen dat het terras op tijd en volledig wordt weggehaald.

Beperkt verplaatsen straatmeubilair

- Geen verplaatsing van straatmeubilair: gehandicaptenparkeerplaatsen en laad- en losplekken blijven altijd op hun plek.
- Uitzonderingen zijn mogelijk! Soms kan straatmeubilair worden verplaatst, maar alleen als dit eenvoudig is en geen verkeersbesluit nodig heeft. De ondernemer moet zelf een goede andere plek regelen en afstemmen met de wegbeheerder.

Laad- en losplekken en gehandicaptenparkeerplaatsen die op hun plek blijven

Deze blijven altijd behouden!

5

Overige informatie

Aanvullende regels

Bij het verlenen van vergunningen voor terrassen wordt altijd rekening gehouden met locaties waar vastgestelde aanvullende regels gelden. Denk aan een beeldkwaliteitsplan.

Verkoopinrichting bij standplaatsen voor ambulante handel

De verkoopinrichting mag maximaal 12 m² groot zijn. De extra ruimte voor tafels, stoelen en uitstallingen mag niet groter zijn dan 8 m². Hiervoor hoeft geen terrasvergunning te worden aangevraagd. Een terras bij een ambulante standplaats is geregeld in de vergunning voor ambulante standplaatsen. Deze maximale afmetingen gelden niet voor verkoopinrichtingen op oliebolstandplaatsen en kerstbomenstandplaatsen.

Een terrasvergunning is persoonsgebonden

Bij overname of een ondernemerswissel moet een nieuwe vergunning worden aangevraagd.

Een terrasvergunning is geldig gedurende de vergunningsperiode en wordt na afloop niet automatisch verlengd

De ondernemer moet tijdig een nieuwe vergunning aanvragen.

 Lees meer over terrasvergunningen

Verkoopinrichting: max. 12 m²

Tafels, stoelen en uitstallingen: max. 8 m²

Evaluatie

Na het zomerterrasseizoen, eind 2025, wordt het terrassenbeleid opnieuw bekeken op basis van de regels die sinds 1 maart 2025 van kracht zijn. Dan worden de effecten van het beleid beoordeeld en wordt onderzocht of er signalen zijn die aanleiding geven tot mogelijke aanpassingen. Er wordt bijvoorbeeld beoordeeld of eventuele aanpassingen in strijd zijn met het principe dat terrassen een openbaar karakter moeten behouden. Het is goed om te weten dat het beleid na een jaar kan veranderen.

Overige onderwerpen

Niet alle regels die nauw samenhangen met terrassen worden direct geregeld in de regels voor terrassen. Dit geldt onder andere voor terrastijden, geluid, overlast en rookvrije terrassen. Om het gemakkelijk te maken, noemen we deze onderwerpen ook in deze brochure. Zo staat alle belangrijke informatie overzichtelijk op één plek.

Terrastijden

De openingstijden van terrassen worden geregeld in de exploitatievergunning. Horecaondernemers moeten zich houden aan de tijden in hun vergunning.

Kijk op deze kaart voor de begrenzing van de gebieden en de terrastijden

Geluid en overlast

We vragen horecaondernemers rekening te houden met de buurt. Geluidsoverlast moet worden voorkomen. Zo blijft het voor iedereen prettig wonen en werken in Den Haag.

We rekenen erop dat zowel bezoekers als horeca-ondernemers hun verantwoordelijkheid nemen om overlast te voorkomen. Horecaondernemers moeten actief toezien op het gedrag van hun gasten. Doen zij dat niet of te weinig, dan kan de gemeente maatregelen nemen om herhaling te voorkomen.

Toch last van geluid? Neem de volgende stappen!

- Is er geluidsoverlast door harde muziek? Dit kan gemeld worden bij de Omgevingsdienst Haaglanden en bel 0888-333555. Zij controleren namens de gemeente Den Haag of de wettelijke geluidsnormen worden nageleefd.
- Gaat het om overlast door bezoekers buiten een horecagelegenheid, zoals luid praten of blijven hangen? Neem dan contact op met de politie en bel 0900-8844. De politie schakelt indien nodig gemeentelijke handhavers in om de situatie ter plaatse te onderzoeken.

Energie besparen op terrasverwarming

Maak het terras op frisse dagen comfortabel met duurzame oplossingen, zoals warmtekussens. Warmtekussens zijn niet alleen prettig voor gasten, maar ook goed voor de onderneming: ze verbruiken 95% minder stroom dan traditionele heaters en helpen ondernemers flink te besparen op de energierekening. Bij de eerste aanschaf van warmtekussens kunnen Haagse ondernemers tijdelijk profiteren van 50% korting, met een maximum van €2.500. Zijn er al elektrische heaters aanwezig om het terras te verwarmen? Deze kunnen een stuk zuiniger worden gemaakt door ze te voorzien van sensoren of timers, zodat ze alleen stroom verbruiken wanneer er gasten aanwezig zijn. Zo blijft het terras warm, zonder onnodig hoge energiekosten.

Lees hier over inkoopkorting op warmtekussens in Den Haag

Rookvrije terrassen

De gemeente moedigt (gedeeltelijke) rookvrije terrassen aan. Mensen met bijvoorbeeld longziekten kunnen niet zonder risico op gezondheidsschade op een terras zitten waar wordt gerookt. Horecaondernemers kunnen ervoor kiezen om (delen van) hun terras rookvrij te houden door gasten daarop aan te spreken. Zo zijn ook in Den Haag horecazen die hun terras rookvrij houden.

Lees hier over rookvrije terrassen in Den Haag

Stimuleren toegankelijkheid

We willen een stad zijn waar iedereen zich welkom voelt. Dit geldt ook voor terrassen die een belangrijke rol spelen in het sociale leven van Den Haag. Iedereen moet van een terras kunnen genieten. Denk aan rolstoelgebruikers en mensen die niet (goed) kunnen zien of horen. Door een terras toegankelijk te maken, wordt bijgedragen aan het verminderen van ongelijkheid die mensen met een beperking ervaren. Hiermee worden ontmoetingen gestimuleerd tussen mensen met én zonder beperking. Zodat iedereen kan genieten van een drankje of hapje in de buitenlucht.

Een toegankelijk terras is niet alleen goed voor mensen met een permanente beperking. Het komt veel meer mensen ten goede. Bijvoorbeeld ouderen die minder mobiel zijn, mensen met een tijdelijke blessure of ouders met kinderwagens. Laten we daarom samenwerken aan een stad waar elk terras een ontmoetingsplek is voor iedereen, ongeacht achtergrond of beperking. Zo maken we onze mooie stad uniek en een voorbeeld van inclusiviteit en gastvrijheid voor iedereen.

Bekijk hier de pdf over toegankelijkheid van terrassen.

Opgeruimde terrassen

Bij een levendige stad met goede horeca en fijne terrassen hoort ook een opgeruimde stad. Het is niet de bedoeling dat een terras als opslag wordt gebruikt. Van een goede uitstraling van het terras profiteert ook de omgeving.

Handhaving

Een ondernemer moet zich houden aan de voorschriften van de vergunning. De gemeente controleert regelmatig of de regels worden nageleefd. Bij overtreding van deze voorschriften wordt eerst geïnformeerd, dan gewaarschuwd en indien nodig handhavend opgetreden.

Vast aanspreekpunt

Bij het Ondernemersportaal kunnen ondernemers terecht voor hulp bij het invullen van aanvraagformulieren en het indienen van tekeningen. Daarnaast kunnen zij inhoudelijke informatie krijgen over het beleid, updates over lopende dossiers en uitleg over de benodigde Bibob-documenten, etc.

Lees hier over de openingstijden

We hebben ontzettend veel bewoners, bezoekers en (horeca)ondernemers gesproken over hun wensen voor de terrasregels. Daar is zoveel mogelijk rekening mee gehouden. Ondernemers dragen met hun terrassen bij aan een levendige en gezellige binnenstad, daar moet ruimte voor zijn. Tegelijkertijd moet de openbare ruimte toegankelijk, veilig en gastvrij blijven. Duidelijke regels helpen daarbij. In deze brochure vindt u alle regels op één plek.

Nur Icar
Wethouder MKB, Werk en Participatie

Contact

Meer weten over het terrassenbeleid
of een vergunning aanvragen?

Vergunningen

Telefoonnummer: (070) 353 6906

E-mailadres: apv-vergunningen@denhaag.nl

Terrassenbeleid

Telefoonnummer: 14070

E-mailadres: terrasenbeleid@denhaag.nl

Kijk hier voor: [Den Haag Terrassenbeleid](#)

Teksten in deze brochure kunnen wijzigen
vanwege beleidsveranderingen. Het vastgestelde
collegebesluit RIS321460 is leidend.

[Lees hier het collegebesluit](#)